

Gjøvik 07. september 2020

Avlings- og kvalitetsprognoser for matpotet høsten 2020

Det er i år tatt ut 100 prøver. Prøvene er tatt hos matpotetdyrkere i de distriktene som betyr mest for potetdyrkinga her i landet. Som tidligere år er det de respektive rådgivingsenhetene i Norsk Landbruksrådgiving som tar ut prøvene og de sammenstilles av HOFF SA, alt på oppdrag og finansiering fra GPS avdeling Avsetningstiltak. Prøvegravningene er utført i uke 35. Av de 100 prøvene er det tatt ut 10 prøver i Mandel, som omtales i et eget avsnitt.

Årets avlingsprognose viser at vi på landsbasis forventer 15 % høyere potetavling i år sammenlignet med i fjor. Sammenlignet med gjennomsnittet for 2002-2019 forventer vi 11 % høyere avlingsmengde denne sesongen. Kvaliteten ser generelt veldig bra ut. Alt forutsetter at det er satt omtrent likt areal i 2020 som det ble i 2019. Usikkerhetsmomentet vil som alltid være hvor mye plantene fortsetter å vokse, noe som i hovedsak er avhengig av ytre faktorer som klima, angrep av skadegjørere og næringstilgang.

I år er matkvaliteten vurdert på en ny måte. Tidligere har totalavlinga fått et tall på en skala fra 1-5 (5 er best). I år er matkvaliteten på potetene vurdert for den ytre kvaliteten for poteter som er i mellomstørrelsen. Matkvaliteten er i år oppgitt som prosent salgbar andel (klasse 1 potet). Kvaliteten er generelt god i år, og på gravetidspunktet er behovet for utsortering vurdert fra 1-17% (med unntak av 1 prøve). Årsakene til utsortering er i hovedsak skurv, vekstsprikk og misform, og det er det samme for hele landet. Det er observert råte i enkelte prøver, noe som kan gjøre lagerkvaliteten usikker.

På Østlandet forventer vi høye avlinger denne sesongen. Matkvaliteten er god. I Trøndelag forventer vi litt lavere avlinger i år med litt lavere kvalitet enn tidligere. På Sør-Vestlandet er det noe lavere avlinger. I Troms forventer vi lavere avlinger i år, og matkvaliteten er god. I Sunndalen er avlingene noe lavere, men kvaliteten er god.

Prøvetakinga er utført slik at 2,5 m² er gravd opp på 4 forskjellige plasser hos hver produsent (til sammen 10 m²). Målet er å velge ut 4 representative plasser i en åker hos hver produsent. I disse kriteriene ligger det visse begrensninger som gjør at vi ikke må stole for mye på de absolutte tallene som blir presentert i denne rapporten, men tallene gir en god pekepinn på hvor nivået vil ligge. Det er viktig å være klar over at de utregnede dekaravlingene som framkommer på denne måten alltid vil være høyere enn middelavlinga på samme tidspunkt for hele åkeren hvor bl.a. sprøytespor og kanteffekter reduserer avlinga.

Rapporten gir først en kort oversikt over antall graveprøver som er tatt ut i forskjellige distrikt og i forskjellige sorter (tabell 1), og tidsrommet disse er utført (tabell 2). Tabell 3 gir en oversikt over totalavling, størrelsesfordeling og matkvalitet for hvert av distriktene, mens tabell 4 gir oversikt over avling og størrelsesfordeling for hver sort, landet sett under ett. Tabellene 5 - 12 viser det samme fordelt på de ulike distriktene. Tabell 13 viser sammenfattede tall for Mandel. I tabellene 14 og 15 er det gjort en enkel beregning for å anslå totalt potetkvanrum i Norge etter innhøsting i 2020. Denne beregningen er ikke eksakt, da det er benyttet fjorårets potetareal (som er det siste tilgjengelige), og prosentvis avling i forhold til tidligere år.

I noen sorter og distrikter er det tatt ut få prøver, som igjen fører til at avlingsprognosene i disse områdene blir usikre. Denne usikkerheten utjevner seg ved prøvegravinger i samme sort hos samme produsent gjennom flere år.

Halvor Alm, Fagsjef potet, HOFF SA
Borghild Glorvigen, Fagkoordinator potet, Norsk Landbruksrådgiving

Tabell 1. Antall prøver fordelt på sorter og distrikter.

Sort	Tr.lag	Jæren	Solør/ Odal	Mjøs- omr.	Oslofjord- -omr.	Romerike	M og R	Troms	Sum prøver
Nansen	2		3	2	1				8
Beate	2		4						6
Pimpernel	2		3		3				8
Asterix	5		7	9	11	3	2		37
Folva	2	2	5	2	1				12
Kerrs Pink		2		5					7
Gullauge								2	2
Fakse		3		2	2				7
Van Gogh								2	2
Lunarossa	1								1
Mandel	2 ¹			7 ¹				1	10
Sum	16	7	22	27	18	3	2	5	100

¹Prøvene er tatt i Gudbrandsdalen (2), Østerdalen (5) og Oppdal (2).

Tabell 1 viser antall prøver som er tatt i forskjellige sorter i ulike distrikter. Det er tatt ut totalt 100 prøver. Det er tatt ut graveprøver i de matpotetsortene som er mest representative i de ulike distriktene.

Tabell 2. Tidsrom for uttak av graveprøvene.

Sort	Tr.lag	Jæren	Solør/ Odal	Mjøs-omr.	Oslofjord- omr.	Romerike	Møre og Romsdal	Troms
Nansen	27.8		24.8	27.8	25.8			
Beate	27.8		24-25.8					
Pimpernel	27.8		24-25.8		25-27.8			
Asterix	27.8		24-25.8	24-28.8	25-27.8	24.8	27.8	
Folva	27.8	26.8	24-25.8	26-27.8	25.8			
Kerrs Pink		25.8		25-28.8				
Gullauge								24.8
Fakse		26.8		25.8	26.8			
Van Gogh								24.8
Lunarossa	27.8							
Mandel	25.8		24-28.8	27.8				24.8

Dato for prøvegravingene vises i tabell 2. Prøvegravingene er utført i samme ukenummer som tidligere, og kan direkte sammenlignes med prognosene fra foregående år.

Tabell 3. Avling, størrelse og kvalitet i de ulike distriktene. Middell for alle sorter (unntatt Mandel).

Område	Tot. avl. kg/daa	< 40 mm %	40-50 mm %	50-60 mm %	> 60 mm %	Matkvalitet 1 – 5 ¹
Trøndelag						
2002 - 2016	3 763	21	30	39	10	4,4
2017	3 501	30	35	32	3	4,6
2018	3 669	24	29 ²	40 ²	7	4,6
2019	4 056	22	44	29	5	4,3
2020	3 754	18	46	30	6	89,7
Jæren						
2002 - 2016	4 157	13	36	37	15	4,3
2017	4 591	17	39	35	9	4,2
2018	5 046	10	30	39	21	4,7
2019	4 754	11	30	39	20	4,4
2020	4 477	9	33	40	18	-
Solør-Odal						
2002 - 2016	3 314	22	47	27	4	4,1
2017	3 556	21	47	28	3	4,6
2018	3 825	22	44	31	3	4,2
2019	3 884	31	41	21	2	4,0
2020	4 045	16	42	37	5	95,0
Mjøsomr.						
2002 - 2016	3 745	10	30	41	20	3,8
2017	3 785	11	40	40	10	4,3
2018	3 725	8	41	30	22	3,9
2019	3 582	25	51	20	4	4,0
2020	4 032	6	44	36	14	95,9
Oslofjordomr						
2002 - 2016	4 146	18	51	28	4	4,0
2017	4 113	18	50	27	4	4,3
2018	4 629	15	52	28 ³	4 ⁴	4,5
2019	4 208	18	55	23	4	4,6
2020	4 804	13	51	32	4	92,8
Romerike						
2012 - 2016	3 790	21	50	26	3	4,2
2017	4 209	20	38	34	9	4,3
2018	3 568	18	49	31	1	4,3
2019	3 534	38	46	16	0	4,0
2020	4 491	12	49	36	3	91,7
Møre og Romsdal						
2018	4 685	11	47	37	5	4,5
2019	4 795	10	42	37	11	4,5
2020	3 622	11	39	44	7	97,0
Troms²						
2006 - 2016	2 400	31	31	29	9	4,8
2017	1 615	31	62	7	0	4,8
2018	1 910	29	52	19	0	4,8
2019	2 775	11	25	63	1	4,5
2020	2 369	28	44	27	1	96,5

¹ Ny vurderingsmetode av matpotetkvalitet i 2020, se forklaring neste side.

² Gulløye er sortert i fraksjonene (mm) <38, 38-42, 42-55 og >55.

³ Halvparten av prøvene er sortert på 40-45 og 45-60.

⁴ Halvparten av prøvene er sortert på 50-65 og >65.

Kvalitetskontroll – NY!

Etter sortering av de fire delprøvene (fra hver graveprøve), tas det ut poteter fra salgbar størrelse (40-60 mm (matpotet) / 25-120 g (Mandel)): 4 prøver a 2,5-5 kg (totalt 10-20 kg). Vurderer potetene som:

1. % salgbar andel (klasse 1 potet).
2. % ikke salgbar andel. Noter hva som er årsaken til nedklassifisering av potetene (grønne poteter, misform, skurv, råte, vekstsprekk etc.)

I Trøndelag er avlingsnivået lavere sammenlignet med i fjor, og likt som gjennomsnittet for 2002-2016. Størrelsesfordelinga tyder på at det er omtrent som i fjor. Den ytre matkvaliteten er noe lavere enn for resten av distriktene, og vi kan forvente mindre andel av potetene i klasse 1.

På Jæren er avlingsnivået lavere enn i fjor, men høyere enn gjennomsnittet for 2002-2016. Knollfordelinga viser at knollandelen i de ulike størrelsene er som i fjor. Den ytre matkvaliteten er vurdert etter den gamle måten med gradering fra 1-5, men oppgis ikke i tabellen. Generelt er matkvaliteten god på Jæren i år.

I Solør/Odal-distriktet ligger avlingsnivået høyere enn både fjoråret og gjennomsnittet for 2002-16. Det er kun i 2016 det er registrert høyere totalavling enn i år. Knollfordelinga viser at det er jevn fordeling i de ulike fraksjonene, uten at det er mye store knoller. Den ytre matkvaliteten er god, og det ligger an til en stor andel klasse 1 i matpotetfraksjonen. Det rapporteres om skurv, vekstsprekk og misform som feilene som må sorteres ut.

I Mjøsområdet er avlingsnivået høyere enn både i fjor og gjennomsnittet for 2002-2016. Knollfordelinga viser jevn fordeling i de ulike fraksjonene. Den ytre matpotetkvaliteten blir vurdert som god, med stor andel i klasse 1. Vekstsprekk, skurv og misform er feil som er vanlige, og noen råter er også observert. Samtidig som flassing er ganske utbredt i prøvene. Flassingen vil bli redusert når potetene får avmodnet fram mot høsting.

I Oslofjordområdet ligger avlingsnivået betydelig høyere enn fjoråret. Det er ikke tidligere registrert høyere avling noe gang siden avlingsprognosa startet opp igjen. Størrelsesfordelinga viser at over 80 % av knollene er i den salgbare fraksjonen, og er en lav andel store knoller. Den ytre matkvaliteten viser noe lavere andel i klasse 1 enn andre distrikter. Feilene som drar ned er misform, vekstsprekk og skurv, samtidig som det rapporteres om både tørråte og stengelråte i noen prøver i dette distriktet.

På Romerike ligger avlingsnivået betydelig høyere enn i fjor, og omtrent som i 2016. Knollfordelinga viser også her en jevn fordeling i alle fraksjoner. Den ytre matkvaliteten er noe lav sammenlignet med de andre distriktene. Også her er det skurv, vekstsprekk og misform som er årsaken til noe utsortering.

I Møre og Romsdal er det betydelig lavere forventet avling i år sammenlignet med i fjor. Knollstørrelsen er jevnt fordelt i alle fraksjoner. Matkvaliteten vurderes som meget god med stor andel i klasse 1. Skurv, misform og vekstsprekk er feilene som drar ned.

I Troms er avlingsnivået lavere enn i fjor og omtrent på gjennomsnittet for 2006-2016. Knollene er betydelig mindre i år enn i fjor. Den ytre matkvaliteten er meget god, og det er misformede knoller som drar ned.

Tabell 4. Avling, størrelsesfordeling og kvalitet for hver sort. Middeler for alle distrikter.

Sort	Tot. avl. kg/daa	< 40 mm %	40-50 mm %	50-60 mm %	> 60 mm %	Matkvalitet 1 - 5 ¹
Nansen						
2018	4 130	15	38	34	14	3,7
2019	4 224	19	44	30	7	4,5
2020	4 850	10	40	42	8	98,4
Beate						
2002 - 2016	3 625	25	42	28	6	4,0
2017	3 151	30	41	28	1	4,6
2018	3 563	33	34	31	3	4,1
2019	3 808	26	48	25	1	3,3
2020	3 764	20	46	31	3	85,9
Pimpernel						
2002 - 2016	3 078	26	43	28	4	4,3
2017	2 798	38	46	14	1	4,8
2018	3 614	24	47	26	3	4,4
2019	3 081	31	50	16	2	4,5
2020	3 584	17	53	28	2	93,8
Asterix						
2002 - 2016	3 906	15	42	35	8	4,1
2017	3 914	17	47	32	4	4,4
2018	3 908	15	49	30	6	4,1
2019	3 822	22	52	21	4	4,3
2020	4 170	13	48	33	5	94,0
Folva						
2003 - 2016	4 200	11	35	39	15	3,9
2017	4 350	14	39	39	8	4,2
2018	5 029	14	38	36	12	4,5
2019	4 268	17	47	29	7	4,1
2020	4 584	13	41	36	10	93,5
Kerrs Pink						
2002 - 2016	3 200	14	34	37	15	4,0
2017	3 659	13	35	40	11	4,3
2018	3 689	10	34	32	24	3,9
2019	3 697	10	42	32	17	4,0
2020	3 876	7	38	35	20	98,0
Gulløye ²						
2006 - 2016	2 234	29	27	33	10	4,8
2017	1 800	32	59	9	0	4,5
2018	1 595	41	44	15	0	5,0
2019	2 735	12	15	71	2	4,5
2020	2 245	34	20	45	1	94,6
Fakse						
2010-2016	4 708	15	36	37	11	4,3
2017	4 865	19	41	32	9	4,3
2018	4 896	11	33	39	17	3,9
2019	5 553	8	29	43	20	4,5
2020	4 532	9	35	40	16	94,3
Van Gogh						
2010-2016	2 440	39	41	18	2	4,9
2017	1 430	29	65	5	0	5,0
2018	2 225	20	58	22	0	4,5
2019	2 815	9	36	55	0	4,5
2020	2 493	23	65	12	0	98,4

¹ Ny vurderingsmetode av matpotetkvalitet i 2020, se forklaring side 5.

² Gulløye er sortert i fraksjonene (mm) <38, 38-42, 42-55 og >55mm.

Tabell 4 viser “Landsoversikten” for alle sortene, unntatt Mandel som presenteres i eget avsnitt og Lunarossa i Trøndelagsavsnittet.

Det kan forventes høyere avling i Nansen, Pimpernel, Asterix, Folva og Kerrs Pink sammenlignet med 2019. I sortene Beate, Fakse, Gulløye og Van Gogh kan det forventes lik eller lavere avling enn i fjor.

Den ytre matpotetkvaliteten er noe lav i Beate og høy i de andre sortene. Av kvalitetsfeil som er det vekstrelaterte skader som skurv, misform og vekstsprekk som dominerer. I tillegg observeres det noe stengelrute og tørrrute i enkelte partier, spesielt i Oslofjordområdet.

I tabellene 5-13 er det vist detaljer for ulike sorter og distrikter.

TRØNDELAG

Tabell 5. Avling, størrelsesfordeling og kvalitet i Trøndelag.

Sort	Tot. avl. kg/daa	< 40 mm %	40-50 mm %	50-60 mm %	> 60 mm %	Kvalitet 1 – 5 ²
Beate						
2002 - 2016	4 017	23	33	34	11	4,3
2017	2 922	37	17	46	0	4,5
2018	2 481	57	13 ¹	27 ¹	3	4,0
2019	3 518	28	44	26	1	3,5
2020	3 123	29	59	11	2	83,3
Pimpernel						
2002 - 2016	3 149	29	30	37	4	4,4
2017	2 846	58	28	14	0	4,7
2018	2 796	58	19 ¹	23 ¹	0	5,0
2019	3 002	34	42	23	1	4,0
2020	2 965	17	55	25	2	86,0
Asterix						
2004 - 2016	3 993	17	33	42	9	4,5
2017	3 806	22	42	32	4	4,8
2018	3 809	16	38 ¹	43 ¹	3	4,1
2019	4 002	23	49	25	3	4,8
2020	3 390	18	51	30	1	92,6
Folva						
2004 - 2016	4 378	15	17	52	17	4,3
2017	3 904	20	32	41	7	4,0
2018	4 770	22	13 ¹	59 ¹	6	5,0
2019	4 611	18	43	34	6	4,0
2020	4 740	20	41	28	11	94,6
Nansen						
2018	3 779	16	39	37	8	3,5
2019	5 255	14	37	37	12	5,0
2020	5 311	12	33	41	13	98,2
Lunarossa						
2020	3 334	15	39	40	5	68,2

¹ Halvparten av prøvene er sortert på 40-45 og 45-60.

² Ny vurderingsmetode av matkvalitet i 2020, , se forklaring side 5.

I Trøndelag er det gravd prøver for vanlige matpotetsorter i tidligere Nord-Trøndelag, i tillegg til et par prøver med Mandel i Oppdal.

Tallene viser at vi i Trøndelag kan forvente lavere avling i alle sorter unntatt Folva og Nansen. Størrelsesfordelinga viser at det er en overvekt av knoller under 50 mm sammenlignet med foregående år.

Den ytre matpotetkvaliteten er vurdert til lavest for Lunarossa (vel 68%), noe lav for Beate (83,3 %) og Pimpernel (85 %). De andre sortene har over 90 % andel i klasse 1.

JÆREN

Tabell 6. Avling, størrelsesfordeling og kvalitet på Jæren.

Sort	Tot. avl. kg/daa	< 40 mm %	40-50 mm %	50-60 mm %	> 60 mm %	Kvalitet 1 – 5
Folva						
2003 - 2016	4 355	10	36	38	14	4,2
2017	4 330	17	44	31	8	3,8
2018	5 153	13	34	36	17	5,0
2019	3 865	14	32	35	19	4,0
2020	4 308	9	37	42	12	4,5
Kerrs Pink						
2006 - 2016	3 517	15	35	34	16	4,2
2017	4 410	14	27	46	13	4,0
2018	4 496	11	30	38	21	4,5
2019	4 330	12	31	40	17	4,5
2020	3 643	13	34	37	16	4,5
Fakse						
2010-2016	4 681	15	33	38	14	4,3
2017	5 165	19	43	30	7	5,0
2018	5 434	6	25	44	26	4,5
2019	5 630	8	28	41	22	4,7
2020	5 147	8	30	40	22	4,7

Det ligger an til høyere avlinger i Folva og lavere i Fakse og Kerrs Pink denne sesongen. Knollfordelingen viser at det er omtrent som i fjor, men noe jevnere knollstørrelse i Folva enn i 2019.

Matpotetkvaliteten er vurdert etter en skala 1-5 på Jæren i år, og kvaliteten er god.

SOLØR-ODAL

Tabell 7. Avling, størrelsesfordeling og kvalitet i Solør-Odal.

Sort	Tot. avl. kg/daa	< 40 mm %	40-50 mm %	50-60 mm %	> 60 mm %	Kvalitet 1 – 5 ¹
Beate						
2002 - 2016	3 243	28	46	23	3	4,2
2017	3 228	28	48	22	2	4,6
2018	4 104	26	40	32	2	4,1
2019	3 954	37	46	17	1	4,1
2020	4 085	17	42	39	3	87,3
Pimpernel						
2002 - 2016	2 782	31	54	15	1	4,5
2017	2 815	29	47	22	2	4,8
2018	3 280	24	42	29	5	5,0
2019	2 878	47	44	8	0	4,7
2020	2 984	22	54	22	2	99,0
Folva						
2004 - 2016	3 833	14	43	35	8	4,0
2017	4 266	14	41	38	7	4,6
2018	4 646	19	44	34	3	4,0
2019	4 576	22	47	28	3	4,0
2020	4 410	15	35	39	11	95,0
Asterix						
2004 - 2016	3 527	17	49	29	5	4,1
2017	3 636	20	51	26	2	4,6
2018	3 528	21	45	30	3	3,9
2019	3 614	37	46	17	11	4,1
2020	4 031	19	48	32	1	95,7
Nansen						
2018	3 320	26	50	23	1	4,5
2019	4 609	30	48	21	1	4,5
2020	4 480	10	34	52	4	99,3

¹ Ny vurderingsmetode av matkvalitet i 2020, se forklaring side 5.

I Solør-Odal kan det forventes høyere avling i Asterix, omtrent lik i Beate, Pimpernel og Folva sammenlignet med i fjor. Knollfordelinga viser at det en stor andel av avlinga vil være i salgbar størrelse.

Den ytre matkvaliteten vurderes som meget god. Det anslås at poteter i klasse 1 for Beate er ca. 87%, mens det for de andre sortene ligger fra 95 til 99 %. Feilene man finner i 2020 er skurv, vekstsprekke og misform.

MJØSOMRÅDET

Tabell 8. Avling, størrelsesfordeling og kvalitet på Hedemarken og Toten.

Sort	Tot. avl. kg/daa	< 40 mm %	40-50 mm %	50-60 mm %	> 60 mm %	Kvalitet 1 – 5 ¹
Kerrs Pink						
2002 - 2015	3 160	11	30	42	16	3,7
2016	3 939	10	31	34	24	4,7
2017	3 408	13	39	38	11	4,3
2018	3 420	9	35	30	25	3,7
2019	3 444	8	47	28	17	3,8
2020	3 970	5	40	34	21	98,0
Folva						
2003 - 2015	4 013	7	28	42	22	3,6
2016	4 965	8	35	23	34	3,5
2017	4 539	6	33	46	15	4,0
2018	5 142	9	55	17	19	4,5
2019	3 513	7	65	19	9	4,0
2020	4 109	8	50	34	8	92,9
Asterix						
2004 - 2015	3 812	10	33	42	15	3,9
2016	4 216	9	44	28	19	4,5
2017	3 738	11	44	41	4	4,4
2018	3 432	7	44	31	17	3,9
2019	3 151	9	56	23	12	3,9
2020	4 038	6	43	37	13	94,5
Nansen						
2018	4 545	4	27	38	31	4,5
2019	2 807	8	51	34	6	4,0
2020	4 494	6	46	35	13	98,4

¹ Ny vurderingsmetode av matkvalitet i 2020, se forklaring side 5.

I Mjøsområdet forventer vi høyere avling i alle sorter sammenlignet med i fjor. Knollfordelinga viser at salgbar størrelse på gravetidspunktet ligger mellom 74 % (Kerrs Pink) og 84 % (Folva).

Den ytre matpotetkvaliteten er meget høy, og det er lite utsortering. Der kvaliteten fører til utsortering er det vekstsprekk, skurv og misform som er årsaken, og noen råter er også observert. Flassing er ganske utbredt i prøvene, og antyder at potetene ikke er modne på gravetidspunktet. Det vil vanligvis rette seg fram mot høsting.

OSLOFJORDOMRÅDET

Tabell 9. Avling, størrelsesfordeling og kvalitet i Vestfold og Østfold.

Sort	Tot. avl. kg/daa	< 40 mm %	40-50 mm %	50-60 mm %	> 60 mm %	Kvalitet 1 – 5 ²
Asterix						
2002 - 2016	4 063	17	52	28	3	4,1
2017	4 250	17	51	28	4	4,3
2018	4 609	17	59	22 ¹	2 ¹	4,6
2019	4 264	19	59	20	2	4,6
2020	4 732	14	52	31	3	93,2
Folva						
2004 - 2016	4 660	13	40	37	9	3,6
2017	5 339	8	38	48	6	4,0
2018	6 000	5	29	53 ¹	13 ¹	4,0
2019	4 355	13	59	26	1	5,0
2020	6 643	9	53	32	7	85,0
Pimpernel						
2012 - 2016	3 543	21	58	21	0	4,3
2017	2 854	30	65	5	0	4,8
2018	4 018	17	54	27 ¹	1 ¹	4,8
2019	3 244	24	56	16	4	4,8
2020	4 327	14	52	32	2	93,9
Fakse						
2014 - 2016	4 906	20	45	30	5	4,5
2017	4 565	19	38	34	10	3,5
2018	4 358	17	43	33	7	3,3
2019	5 753	10	34	44	13	4,0
2020	4 520	12	35	42	11	91,5
Nansen						
2018	6 432	9	34	40	17	5,0
2019	-	-	-	-	-	-
2020	5 753	13	58	29	0	96,0

¹ Halvparten av prøvene er sortert på 50-65 og >65.

² Ny vurderingsmetode for matkvalitet i 2020, , se forklaring side 5.

Det er kun tatt én prøve i Folva og Nansen, og 2 prøver i Fakse.

Sammenlignet med i fjor kan det forventes høyere avlinger i Folva, Asterix og Pimpernel. I Fakse kan det forventes lavere avling. Knollfordelinga viser at mellom 77 og 88 prosent er i salgbar fraksjon.

Den ytre matkvaliteten er vurdert som varierende mellom sortene, med litt lavere kvalitet i Folva. Andel poteter i klasse 1 av salgbar størrelse varierer fra 85 (Folva) til 96 (Nansen, kun en prøve). Feilene som drar ned er misform, vekstsprekk og skurv, samtidig som det rapporteres om både tørråte og stengelråte i enkelte prøver.

ROMERIKE

Tabell 10. Avling, størrelsesfordeling og kvalitet på Romerike.

Sort	Tot. avl. kg/daa	< 40 mm %	40-50 mm %	50-60 mm %	> 60 mm %	Kvalitet 1 – 5 ¹
Asterix						
2012 – 2016	3 790	21	50	26	3	4,2
2017	4 209	20	38	34	9	4,3
2018	3 568	18	49	31	1	4,3
2019	3 534	38	46	16	0	4,0
2020	4 491	12	49	36	3	91,7

¹ Ny vurderingsmetode for matkvalitet i 2020.

På Romerike kan det forventes betydelig høyere avling i år sammenlignet med i fjor og gjennomsnittet for 2012-2016. Knollfordelinga viser at 85 % av potetene var mellom 40 og 60 mm på gravetidspunktet.

Den ytre matkvaliteten er vurdert som litt i det lave nivået sammenlignet med Solør-Odal, Mjøsområdet, Møre og Romsdal og Troms. Også her er det skurv, vekstsprekk og misform som utgjør feilene.

MØRE OG ROMSDAL

Tabell 11. Avling, størrelsesfordeling og kvalitet i Møre og Romsdal.

Sort	Tot. avl. kg/daa	< 40 mm %	40-50 mm %	50-60 mm %	> 60 mm %	Kvalitet 1 – 5 ¹
Asterix						
2018	4 685	11	47	37	5	4,5
2019	4 795	10	42	37	11	4,5
2020	3 622	11	39	44	7	97,0

¹ Ny vurderingsmetode for matkvalitet i 2020, se forklaring side 5.

I år kan det forventes betydelig lavere avling i dette området. Knollfordelinga viser at 83 % av potetene var mellom 40 og 60 mm på gravetidspunktet.

Den ytre matkvaliteten er vurdert som meget god. Skurv, misform og vekstsprekk er feilene som drar ned.

TROMS

Tabell 12. Avling, størrelsesfordeling og kvalitet i Troms.

Sort	Tot. avl. kg/daa	< 40 mm %	40-50 mm %	50-60 mm %	> 60 mm %	Kvalitet 1 – 5 ²
Gulløye ¹						
2006 - 2016	2 234	29	27	33	10	4,8
2017	1 800	32	59	9	0	4,5
2018	1 595	41	44	15	0	5,0
2019	2 735	12	15	71	2	4,5
2020	2 245	34	20	45	1	94,6
Van Gogh						
2010 - 2016	2 440	39	41	19	2	4,9
2017	1 430	29	65	5	0	5,0
2018	2 225	20	58	22	0	4,5
2019	2 815	9	36	55	0	4,5
2020	2 493	23	65	12	0	98,4

¹ Gulløye er sortert i fraksjonene (mm) <38, 38-42, 42-55 og >55mm.

² Ny vurderingsmetode for matkvalitet i 2020, se forklaring side 5.

I Troms er avlingsnivået lavere i år sammenlignet med i fjor, og andelen små knoller er langt større enn i 2019.

Den ytre matkvaliteten er som alltid meget god, og det vurderes som at liten andel utsortering trengs. Det er misform som drar kvaliteten ned.

Mandel

Tabell 13. Avling, størrelsesfordeling og kvalitet i Mandel.

Sort	Tot. avl. kg/daa	< 25 g %	25-75 g %	75-120 g %	> 120 g %	Kvalitet 1 – 5 ¹
Mandel						
2016	2 843	8	55	28	9	4,3
2017	2 470	14	64	20	2	4,5
2018	2 746	14	63	20	3	4,1
2019	2 855	20	65	13	3	3,9
2020	2 455	15	59	23	4	93,7

Merk sorteringsgrensene.

¹ Ny vurderingsmetode for matkvalitet i 2020, se forklaring side 5.

Det er tatt én prøve i Troms, tre prøver i Nord-Østerdal, to i Sør-Østerdal, to i Gudbrandsdalen og to på Oppdal.

Totalavlinga i år er lavere enn i fjor, og knollfordelinga viser at 82 % av avlinga er i størrelsen 25-120 gram. Andelen små (< 25 gram) og store poteter (> 120 gram) er omtrent på gjennomsnittet for de siste fire årene.

Matkvaliteten ser bra ut, da nesten 94 % kan gå i klasse 1. Det er skurv, grønt og flassing som drar kvaliteten noe ned.

AVLINGSPROGNOSE, TOTALT POTETKVANTUM

Tabell 14. Forventet mengde poteter i fylker og totalt. Totalt for alle sorter unntatt Mandel.

Område	Avling pr daa > 40 mm	Areal, daa ³	Kvantum, 1000 t
Trøndelag			
2002 - 2015	2 951	-	42,9
2016	3 636	13 244	48,1
2017	2 467	13 381	33,0
2018	2 772	12 249	33,9
2019	3 152	14 585*	46,0
2020	3 069	13 894*	42,6
Jæren			
2002 - 2015	3 635	-	33,1
2016	3 893	6 318	24,6
2017	3 824	6 436	24,6
2018	4 539	6 581	29,9
2019	4 254	5 526	23,5
2020	4 069	5 668	23,1
Hedmark			
2002 - 2015	2 842	-	139,4
2016	3 839	45 744	175,6
2017	3 011	47 127	141,9
2018	3 119	47 472	148,1
2019	2 683	47 656	127,9
2020	3 493	48 910	170,8
Oppland			
2002 - 2015	3 079	-	41,6
2016	4 172	9 520	39,2
2017	3 337	9 194	30,7
2018	3 473	9 442	32,8
2019	3 477	8 775	30,5
2020	3 940	9 178	36,2
Oslofjordomr.			
2002 - 2015	3 408	-	77,4
2016	3 557	20 239	72,0
2017	3 376	20 515	69,3
2018	3 914	18 617	72,9
2019	3 456	19 059	65,9
2020	4 172	19 009	79,3
Akershus/Oslo			
2012-2015	2 720	-	17,5
2016	3 864	5 731	22,1
2017	3 370	5 821	19,6
2018	2 910	5 554	16,2
2019	2 205	5 923	13,1
2020	3 938	5 194	20,4
Møre og Romsdal			
2018	4 177	1 848	7,7
2019	4 308	1 856	8,0
2020	3 215	1 920	6,2

³ Arealet er hentet fra SSB – produksjonstilskudd det foregående år.

Troms			
2006-2015	1 688	-	5,8
2016	2 173	2 861	6,2
2017	1 118	2 893	3,2
2018	1 360	2 810	3,8
2019	2 475	2 660	6,6
2020	1 701	2 596	4,4
Sum			
2002	3 061	<u>118 400</u> av totalt 151 200	362,4
2003	2 632	<u>118 200</u> av totalt 150 900	311,1
2004	3 484	<u>112 700</u> av totalt 143 600	392,6
2005	2 994	<u>110 800</u> av totalt 140 700	331,7
2006	3 127	<u>110 895</u> av totalt 136 446	346,7
2007	3 056	<u>112 943</u> av totalt 137 871	345,2
2008	3 353	<u>117 567</u> av totalt 143 175	394,2
2009	2 575	<u>117 645</u> av totalt 143 325	302,9
2010	2 902	<u>113 101</u> av totalt 137 650	328,2
2011	3 384	<u>108 622</u> av totalt 132 124	367,6
2012	2 940	<u>112 188</u> av totalt 128 923	329,8
2013	2 819	<u>110 486</u> av totalt 126 581	311,5
2014	3 438	<u>110 268</u> av totalt 126 071	379,1
2015	2 515	<u>108 342</u> av totalt 123 217	272,5
2016	3 723	<u>103 657</u> av totalt 118 238	385,9
2017	3 030	<u>105 367</u> av totalt 119 724	319,3
2018	3 306	<u>104 573</u> av totalt 116 546	345,7
2019	3 111	<u>106 040</u> av totalt 116 139	329,9
2020	3 571	<u>106 369</u> av totalt 116 858	379,8

* Sør- og Nord-Trøndelag samlet

Tabell 14 gir en pekepinn på hvor stort totalt kvantum poteter som er til rådighet i disse distriktene. På grunn av mangel på tilgjengelige arealoppgaver er fjorårets arealer benyttet. Det forutsettes derfor et stabilt potetareal fra ett år til neste. De utregnede tallene kan derfor være usikre.

Totalt potetareal i 2019 var 116 850 daa, og dette var en liten økning sammenlignet med 2018. Det er i 2020 tatt prøver i områder som utgjør 106 360 daa av disse, og her forventer vi et salgbart (> 40 mm) potetkvantum på 380 tusen tonn.

Tabell 15. Forventet mengde, prosentvis sammenligning fra foregående år og fra gjennomsnittet av årene 2002-2019. Totalt for alle distrikter og sorter unntatt Mandel.

År	Kvantum, 1000 t	% fra foregående år	% fra gjennomsnitt
2002	362,4	-	-
2003	311,1	- 14,2	-
2004	392,6	+ 26,2	+16,6
2005	331,7	- 15,5	- 6,6
2006	346,7	+ 4,5	- 0,8
2007	345,2	- 0,4	- 1,1
2008	394,2	+ 14,2	+13,2
2009	302,9	- 23,2	- 14,6
2010	328,2	+ 8,4	- 5,8
2011	367,6	+ 12,0	+ 6,2
2012	329,8	- 11,5	- 5,3
2013	311,5	- 5,5	- 10,1
2014	379,1	+ 21,7	+ 10,3
2015	272,5	- 28,1	- 21,3
2016	385,9	+ 41,6	+ 20,1
2017	319,3	- 17,3	- 7,2
2018	345,7	+ 8,3	+ 0,9
2019	329,9	- 4,6	- 3,7
2020	379,8	+ 15,1	+ 11,0

Ut fra avlingsprognosa i tabellen over forventer vi 15 % høyere avling i år sammenlignet med i fjor. Sammenlignet med gjennomsnittet for 2002-2019 forventer vi 11 % høyere avlingsmengde denne sesongen.

Alt ovenstående forutsetter at det er satt omtrent likt areal i 2020 som det ble i 2019.